

אילת

יתרו ב

השחר

קנה

יל"ע אם האוחז במעשה אבותיו וחוטא, כשעושה תשובה צריך לעשות תשובה גם על חטא אבותיו (ועמש"כ בפ' בחקתי כ"ו מ' עה"פ והתודו את עונם ואת עון אבותם).

והנה מזה שהתורה מפרשת על שלשים ועל רבעים, משמע שיש חילוק בין עונשי הדורות, דאל"כ כיון שדור רביעי נענש כ"ש שהדור השלישי היותר מוקדם נענש ומה צ"ל על שלשים.

פסוק ו'. ועשה חסד לאלפים. פרש"י שאדם עושה לשלם שכר עד לאלפי דור וכו' שזו לארבעה דורות וזו לאלפים. צ"ב וכי יש בעוה"ז ב' אלפי דורות שאפשר לשלם בהם שכר, והתוס' חדשים (במשניות מכות פ"ג מט"ו) הקשה האידך שייך כ"כ דורות כל ימות עולם, ומצאתי בהקדמה של בה"ג שכתב התורה נבראת ב' אלפים שנה קודם העולם, וכתוב דבר צוה לאלף דור שהוא תתקע"ד דורות קודם העולם, ש"מ כל דור ודור הוא שני שנים וי"ט יום וי"א שעות וב' שלישים וי"ד חלקים וזהו דור עכ"ל, ועדיין צ"ב דבזמנינו כבר אין כ"כ הרבה שנים לתת שכר, וגם לכאן ב' אלפים צריך להיות דומיא דשלשים ורבעים שזה ד' דורות ולא ב' שנים [והנה כל הגוים היו צריכים לזכות בשכר מעשים טובים שעשו אבותיהם הצדיקים שחיו בדורות הראשונים, כגון

פסוק ח'. זכור את יום השבת לקדשו. פרש"י זכור ושמור

בדיבור אחד נאמרו וכו' וכן לא תלבש שעטנז גדילים תעשה לך. והנה ביבמות (ד' א') לומדים מדין זה שעשה דוחה לא תעשה בכל התורה, וצ"ב דאם הם נאמרו בדיבור אחד איך אפשר ללמוד מכאן, הרי יתכן שכאן זה דבר מיוחד שהעשה דוחה לא תעשה כיון שנאמרו בדיבור אחד.

שם. פרש"י (בסה"ד) וכן פתרונו תנו לב לזכור תמיד את יום השבת שאם נודמן לך חפץ יפה תהא מזמינו לשבת. והרמב"ן מקשה שכך עשה שמאי אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה בו וכו' והלכה היא כדברי ב"ה, והשפ"ח מתרץ שנחלקו רק לענין מאכלות ובזה הלכה כב"ה אבל בחפץ מודה הלל וכאן מדובר על חפצים, וצ"ב